

TÜRKİYE

RSF: “Barış Süreci Sürmeli, Medya Özgür Olmalı”

Uluslararası Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) örgütü, yetkililerden, çatışmalardan kaçarak Türkiye'ye geçen **Kobanê**'deki medya çalışanlarını serbest bırakmalarını ve sınırda görev yapan habercilerin can güvenliğini sağlamalarını istedi.

RSF, “İletişim özgürlüğü, kamusal tartışma ve barış için vazgeçilmez” başlıklı bildirisinde, son 10 yılın en şiddetli çatışmalarını yaşayan Türkiye'de gazeteciliğin tam ve sorumlu şekilde yapılmasının öneminin büyük olduğunu bildirdi.

RSF Doğu Avrupa ve Orta Asya Büro sorumlusu **Johann Bihr**, barış sürecinin geleceği açısından kamu makamlarına ve medyaya çağrı yaptı.

“Yaşanan olayların ülke ve bölge açısından önemine bakılırsa, basını susturmak veya olayları maskeleyerek kabul edilemez. Gelişmeleri tam yansıtılmaları ve tansiyonu gereksiz şekilde artırmaktan imtina etmeleri konusunda medyaya desteğimizi sunuyoruz. Barış süreci, anlık politik etkenlere kurban edilmeyecek kadar hem kendisince hem de iletişim özgürlüğü bakımından çok önemli.”

İŞİD'in Suriye'nin en büyük üçüncü kenti olan Kobanê'yi işgal etme girişimi, Türkiye'de büyük gerilimlere neden oldu. Politik grupların kendi aralarında veya güvenlik kuvvetleriyle yaşadıkları çatışmalar sonucu en az 23 kişi hayatını kaybetti. Ülke genelinde, özellikle de Güneydoğu'da gazeteciler gelişmeleri zor koşullar altında yansıtıyorlar.

Gazetecilere karşı şiddet

Son günlerde meydana gelen eylemler sırasında en az dört gazeteci ya saldırıya uğradı, ya yaralandı. 7 Ekim'de Ankara'da görev yapan Cumhuriyet gazetesi foto-muhabiri **Necati Savaş** başından yaralandı. Gazetecinin başına çarpan cismin polisin sıktığı bir göz yaşartıcı gaz kapsülü olduğu ifade ediliyor.

Aynı gün, Anadolu Ajansı (AA) kameramanı **Melik Fırat Yücel** ve foto-muhabiri **Şebnem Coşkun** İstanbul'un Okmeydanı semtinde eylemciler yönünden gelen kaynağı belirsiz saçmaların kendilerine isabet etmesi sonucu yaralandı. Tedavi altına alınan gazetecilere üç gün iş göremez raporu verildi. Hayat TV muhabiri **Duygu Ayber**, 6 Ekim'de Taksim Meydanı'na yakın bir yerde polis saldırısına uğradı.

2 Ekim'de de, Diyarbakır'da Kürt medyasında görev yapan dört gazeteci Kobanê'ye destek eylemini izlerken uğradıkları bıçaklı saldırı sonucu yaralandı. Karşıt eylemciler Azadiya Welat gazetesi muhabirleri **Bişar Durgut** ve **Nihat Kutlu** ile JİNHA Haber Ajansı'ndan **Beritan Canözer** ve **Sarya Gözüoğlu**'na saldırdı. Sekiz bıçak darbesiyle yaralanan Durgut, hastaneye kaldırıldı.

Suriye ile sınır bölgelerinde durum oldukça gergin. 5 Ekim'de güvenlik kuvvetleri, Mürşitpınar Sınır Kapısı'na yakın bir yerde görev yapan BBC yayın kuruluşunun aracına göz yaşartıcı uç gaz kapsülü sıktı. Araç kısmen yandı. Araç içindeki BBC ekibinden **Paul Adams** ve **Piers Scholfield** kendilerini son anda dışarı atıp güvenli bir yere geçebildiler.

Suriye sınırında yaptıkları gözlemleri rapor haline getiren bir Gazetecilere Özgürlük Platformu (GÖP) heyeti, bölgedeki gazetecilerin karşılaştıkları polis şiddetini kınadı. Özgür Gündem gazetesinden **Esra Çiftçi**, heyete, geçen hafta hastaneye getirilen üç yaralıyı izlerken ağır polis şiddetine uğradığını söyledi. Bir TV10 muhabiri de, polisin gaz bombasını doğrudan araçlarının şoför mahallinin bulunduğu cama fırlattığını ifade etti. Aynı gazeteci, TOMA aracının bilerek gelip çanaklarına çarptığını ve LNB'yi kırdığını söyledi. Bir ajans çalışanı da, güvenlik güçlerinin gazetecileri engellediğini, bazı habercilerin görev yapmasına da bölge insanının engel olduğunu ekledi.

RSF'den Johann Bihr, gelişmeleri "Yetkililerin görevi medya profesyonellerini korumaktır. Ancak, Gezi eylemlerinden bu yana bu bakımdan hiçbir ders çıkarılmadığını maalesef tespit etmek zorundayız" sözleriyle değerlendirdi.

Bilgiye erişimin önemine vurgu yapan Bihr, "Yetkililerden, ister sarı basın kartları olsun ister olmasın, ister sınır bölgelerinde isterse Güneydoğu'da görev yapsın, gazetecilerin bilgiye tam erişimini ayırım gözetmeksizin sağlamalarını bekliyoruz" diye bildirdi.

Suriye sınırında "askeri bölge" ilan edilen bölgelere Başbakanlıkça verilen sarı basın kartı olmayan haberciler alınmıyor. 5 Ekim'den beri, Kobanê yerleşimini karşıdan gören ve çatışmaların izlenmesi için elverişli bir yer olan tepe basına kapatıldı. DİHA muhabirlerinin de aralarında olduğu birçok gazeteci, bu bölgeden dışlandılar.

Benzer kısıtlamalar, 7 Ekim'deki çatışmalar sonrasında sokağa çıkma yasağı ilan edilen bölgelerde yaşandı. Sadece sarı basın kartına sahip olan gazetecilerin yerleşim içinde gezmelerine izin verildi. Ancak bu gazeteciler de, güvenlik güçlerinin yollarda kurduğu barikatlar nedeniyle yurttaşların yaşadığı sorunlarla karşı karşıya kaldı. Yasak, 9 Ekim'de Mardin ve Batman'da kaldırılırken Diyarbakır ve Van ile Siirt'in bazı ilçelerinde halen kısmen uygulanıyor.

Gazeteciler gözaltında

Diyarbakır merkezli Özgür Gazeteciler Cemiyeti (ÖGC), Kobanê'den 20'ye yakın Kürt medya çalışanı 6 Ekim'den beri Suruç'ta gözaltında tutuluyor. ÖGC'ye göre, **Ranya Mihamed, Dicle Sexo, Xezne Nebi, Xwinav İsa, Sara Mahmud, Nazdar Ali, Evin Ali, Dilişan İbiş, Ranya Ali, Mizgin Kurdo, Mustafa Faris, Mustafa Bali, Mustafa Mihamed Ali, Ahmed İbrahim, Mustafa Ali, Perwer Mihamed Ali, Mihamed İsa, Ehmed Mustafa, Heysem Müslim ve İsa Mihamed** gözaltında bulunuyorlar.

Suriye'den Türkiye'ye giriş yaparken gözaltına alınan 160 kadar kişi, Suruç'ta Fen Lisesi'nde sorgulanmayı bekliyorlar. RSF temsilcisinin telefonla bağlantı kurduğu mihmandar Perwer Mihamed Ali Kobanê'de görev yapan yerel gazetecilerin büyük bölümünün gözaltında ve açlık grevinde olduğunu ifade etti.

ÖGC, Van'da da dört habercinin gözaltına alındığını bildirdi. RSF gözaltına alınan tüm medya çalışanlarının serbest bırakılmasını talep etti.

Medyanın yansıtış biçimi

7 Ekim'de haber kanallarının gelişmeleri asgari yansıtış tarzı, Gezi eylemleri sırasında

gözlener oto-sansüre benzer bir endişeye yol açtı. Bihr'in bu konuyla ilgili mesajıysa şu şekilde:

“Yaşanan olayların ülke ve bölge açısından önemine bakılırsa, basını susturmak veya olayları maskelemek kabul edilemez. Gelişmeleri tam yansıtmaları ve tansiyonu gereksiz şekilde artırmaktan imtina etmeleri konusunda medyaya desteğimizi sunuyoruz. Barış süreci, anlık politik etkenlere kurban edilmeyecek kadar hem kendisince hem de iletişim özgürlüğü bakımından çok önemli. ”.

Ulusal gazetelerde çatışmaları oldukça kutuplaşmış ve politik ayrışmaları ortaya koyar bir tarzda yansıtıyor. 8 Ekim'de ulusalcı **Sözcü** gazetesi, “PKK Kobane bahanesiyle ülkeyi yaktı! Hainlik Ateşi” başlığıyla, Kürt hareketine yakın **Özgür Gündem** gazetesi, “Bütün Sokaklar Kobane” başlığıyla, hükümete yakın **Yeni Şafak** da, muhalefet partileri hedef alacak şekilde “CHP ve HDP vandalları sokağa saldı, Türkiye Düşmanları” başlığıyla çıktılar.